

A Kúria dr. Nádas György ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Herczegné dr. Korona Marianna ügyvéd által képviselt alperes ellen szabadságmegváltás és túlmunka ellenértékének megfizetése iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 6.M.605/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.618/2014/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.618/2014/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2002. április 21-étől állt az alperes jogelődje, illetve az alperes alkalmazásában pultos munkakörben. A benzinkút a hét minden napján reggel 5 órától este 21 óráig, nyári időszakban 22 óráig volt nyitva. A felperes műszakbeosztásától függően reggel 5 órától délután 13 óráig vagy délután 13 órától este 21 óráig dolgozott. A felek a munkaviszonyt 2012. július 3-án közös megegyezéssel szüntették meg. A felperes keresetében 293.680 forint szabadságmegváltás, valamint 2009. augusztus 1. és 2012. július 3. napja közötti időre 970.588 forint túlmunka ellenértéke megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy 2010. augusztus 1-jéig valójában két napi váltakozással vagy délelőtti vagy délutáni műszakban végezte a tevékenységét, munkaszüneti, illetve pihenőnapokra tekintet nélkül. 2010. augusztus 1-jétől reggel 5 órától este 21 óráig dolgozott két egymást követő napon, majd két szabadnap következett, szintén a munkaszüneti, illetve pihenőnapokra tekintet nélkül.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a felperes esetében a műszakbeosztás rendszeresen nem változott, így műszakpótlékra nem vált jogosulttá.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.605/2012/18. számú ítéletével kötelezte az alperest 293.680 forint szabadságmegváltás megfizetésére, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Indokolásában kifejtette, hogy a felek egymásnak ellentmondó nyilatkozatot tettek abban a körben, hogy 2010. augusztusától milyen munkarendben dolgozott a felperes. A meghallgatott tanúk vallomása, valamint a csatolt iratok azt támasztották alá, hogy 2010. augusztusát követően egyik napon délelőtt, másik nap délután dolgozott, és nem kellett folyamatosan munkát végeznie reggel 5 órától este 21 óráig. A felperes által meghallgatni kért tanúk csak általánosságban tudtak nyilatkozni a beosztásáról, és tanúvallomásuk nem volt alkalmas az egyéb bizonyítékok megdöntésére. A felperes a túlmunkavégzés konkrét időtartamát, napjait és időtartamát nem tudta bizonyítani, így ezzel kapcsolatos kereseti követelését nem találta alaposnak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.618/2014/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség abban a körben, hogy a munkaidő nem volt azonos a jelenléti íven rögzítettekkel, illetve attól lényegesen eltért, annak azonban nem tudott eleget tenni. A videó felvételeket az alperes az időmúlásra tekintettel nem tudta csatolni, a felperes pedig az általa hivatkozott pénztárszalagok és nyilvántartó füzet beszerzésére nem terjesztett elő bizonyítási indítványt, így a jelenléti ív adatainak valóságtartalmával ellentétes állításait nem bizonyította, s a tanúk sem támasztották alá állítását.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria elsődlegesen a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, az elsőfokú ítéletet változtassa meg és adjon helyt keresetének, másodlagosan a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően helyezze hatályon kívül, s utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára az elsőfokú bíróságot. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság is rögzítette azt a tényt, hogy a nyári időszakban a benzinkút 22 óráig tartott nyitva, a jelenléti íveken azonban a nyári időszakban sem szerepel a 22 órai időpontig tartó munkavégzés. M. A. tanú akként nyilatkozott, hogy előfordult olyan eset, hogy egy valakinek kellett végig csinálnia egy teljes nyitvatartást. Mindezekből következik, hogy az alperes által becsatolt jelenléti ívek nem a ténylegesen ledolgozott munkaidőt tartalmazták, így arra nem lehetett volna ítéletet alapítani. Ezért a felperes hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-át sértő mérlegeléssel téves következtetésre jutott, és a törvényszék jogszabályba ütköző módon hagyta helyben e határozatot.

A nyári időszakban legalább napi egy óra túlmunkavégzés történt a délutáni műszak teljesítése esetén, mindezt azonban az eljáró bíróságok nem értékelték. A felperes ez alapján felülvizsgálati kérelmében részletesen kimunkálta azt, hogy a jelenléti íveken vezetett adatok alapján, hány óra vonatkozásában nem került megfizetésre a díjazás a számára. Előadta továbbá, hogy ha a jelenléti ívek a valóságot tükrözik, vizsgálni szükséges azt is, hogy az azokon feltüntetett napok közül melyik esett szombatra, vasárnapra, illetve ünnepnapra, és e napokra fizetett-e az alperes bérpótlékot a számára. Az eljáró bíróságok e körben nem folytatták le a bizonyítási eljárást, megsértve a Pp. 213. § (1) bekezdését.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelmében felhívott anyagi jogszabályok téves értelmezése és a bizonyítékok helytelen mérlegelése miatt tartotta megalapozatlannak.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen, vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vitatható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelési körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutottak-e.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) számos határozatában mutatott rá arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban, ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani. Nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének (BH 1999.44., BH 2012.179., EBH 2013.M.4.).

A felperes kereseti kérelmét a túlmunkadíj vonatkozásában arra alapította, hogy a munkaköri feladatait nem a jelenléti ívben

szereplő módon délelőtti, illetve délutáni műszakváltással teljesítette, hanem két napon keresztül reggel 5 órától este 21 óráig dolgozott, majd ezt követően két nap szabadnapot biztosítottak számára. Összegezerű kereseti kérelmét is a szerint munkálta ki, hogy e napjain a munkát reggel 5 órától este 21 óráig végezte függetlenül attól, hogy nyári vagy téli nyitva tartással üzemelt-e a benzinkút.

Az elsőfokú bíróság részletes és meggyőző magyarázatát adta annak, hogy mely bizonyítékokat elfogadva állapította meg az ítélete alapjául szolgáló tényállást, és miért nem tartotta megalapozottnak a felperes állítását. A felperes fellebbezésében maga sem kifogásolta azt, hogy a munkaidő-nyilvántartás adatai eltértek a nyári időszakban a benzinkút nyitvatartási idejétől.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a maguk összességében értékelték a rendelkezésükre álló bizonyítékokat, és az általuk megállapított tényállás nem volt iratellenes, nem tartalmazott lényeges logikai ellentmondást, így az nem sértette a Pp. 206. § (1) bekezdését.

Nem jelenti a mérlegelés okszerűtlenségét, ha a bíróság egyes bizonyítékoknak másokkal szemben nagyobb jelentőséget tulajdonít, ha azt megfelelően megindokolja (BH 2001.301.).

Kellő alap nélkül állította a felülvizsgálati kérelem azt is, hogy az eljáró bíróságoknak a jelenléti ív adataiból kiindulva legalább a nyári időszakban a napi egy óra túlmunkavégzés ellenértékét meg kellett volna állapítani a felperes részére.

A Pp. 121. § (1) bekezdés e) pontja szerint a keresetlevélben fel kell tüntetni a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem). A felperes kereseti kérelmét arra alapította, hogy nem a munkaidő-nyilvántartás szerint végezte az alperesnél a munkáját, hanem két nap munkavégzést követően két nap szabadnapot biztosított az alperes a számára. A jelenléti ívek szerinti munkavégzés időtartama és a tényleges díjazás közötti különbség iránti igényt a felperes még másodlagos kereseti kérelemként sem terjesztett elő, ilyen jellegű igényt a fellebbezésében sem jelölt meg. Az eljáró bíróságok a Pp. 215. §-ának megfelelően nem terjeszkedhettek túl a kereseti kérelmen, illetőleg ellenkérelmen, és a felperes által elő nem terjesztett igényről nem dönthettek.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott először arra, hogy a munkaidő-nyilvántartás adatait alapul véve sem fizette meg az alperes a számára az Mt. szerint járó munkabért, illetve pótlékokat, de a többlet időtartam kimunkálásán túl még ebben sem jelölte meg azt, hogy mely időtartamra, milyen címen, milyen összeg megfizetésére tart igényt.

A felperes erre vonatkozó kérelmet az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő, és fellebbezés hiányában e kérdés nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát sem. A jogerős ítélet pedig csak olyan körben támadható felülvizsgálattal, amely az első- és másodfokú eljárásban is felmerült (EBH 2001.371., BH 1997.54.). Erre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelem ezen pontját érdemben nem vizsgálta.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban bizonyított költsége nem merült fel, így annak viseléséről a Kúriának nem kellett döntenie.

A felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. április 15.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági tisztviselő